

Kansalaisopistojen hyöty- ja vaikuttavuusskenaariot

Kansalaisopisto

Kansalaisopistojen tulevaisuuskuvat -hankepäivä 13.6.2024

Jyri Manninen, Kasvatustieteiden ja psykologian osasto, Itä-Suomen yliopisto

Alustuksen rakenne

1. Koontaa kansalaisopistotutkimusten tuloksista:
 - Millaisia kansalaisopistojen opiskelijat ovat?
 - Kansalaisopistossa opiskelun merkitys osallistujille?
 - kansalaisopistossa opiskelun koetut hyödyt ja vaikutukset?
 - kansalaisopistoihin tehtyjen investointien sosiaalinen tuottavuus?
2. Muutama kansalaisopistoihin vaikuttava megatrendi
 - harrastustavoitteiseen aikuiskoulutukseen osallistumisen rakenteet
 - ikärakenne ja ikääntyneiden koulutustaso
 - vst:n rahoitus ja osallistumismaksut
 - sivistyksen ja osaamisen merkitys, yhteiskunnan ”tyhmistyminen”
3. Arvauksia vaihtoehtoisista hyöty- ja vaikuttavuusskenaarioista

Pohjana 5 hyötytutkimusta

Yli 16.000 lomakevastaajaa
Yli 280 haastattelua
Yli 14.400 analysoitua avovastausta

1. 2008: Vapaan sivistystyön merkitys

- koko vst, n = 1776, ryhmä- ja teemahaastatteluja (n = 96)

2. 2014: BeLL (Benefits of Lifelong Learning)

- 10 Euroopan maata, n = 8646, 82 teemahaastattelua

3. 2016: Suomi nousuun sivistystyöllä?

- esitutkimus, voisiko investoinnin sosiaalista tuottavuutta arvioida euroissa

4. 2018: TOSTU (Työväen- ja kansalaisopisto, opiskelu-urat ja sosiaalinen tuottavuus)

- kansalaisopiston vakioasiakkaat (vähintään kolme vuotta opiskelleet)
- verkkokysely n = 5215, kolmessa opistossa yht. 29 teemahaastattelua

5. 2019: KASTU (Kansalaisopiston sosiaalinen tuottavuus kuntakontekstissa)

- Joensuun seudun kansalaisopiston seurantatutkimus 2017 – 2018
- n = 638 + 870 , 10 teemahaastattelua + ryhmähaastattelu

Millaisia kansalaisopistoissa opiskelevat aikuiset ovat?

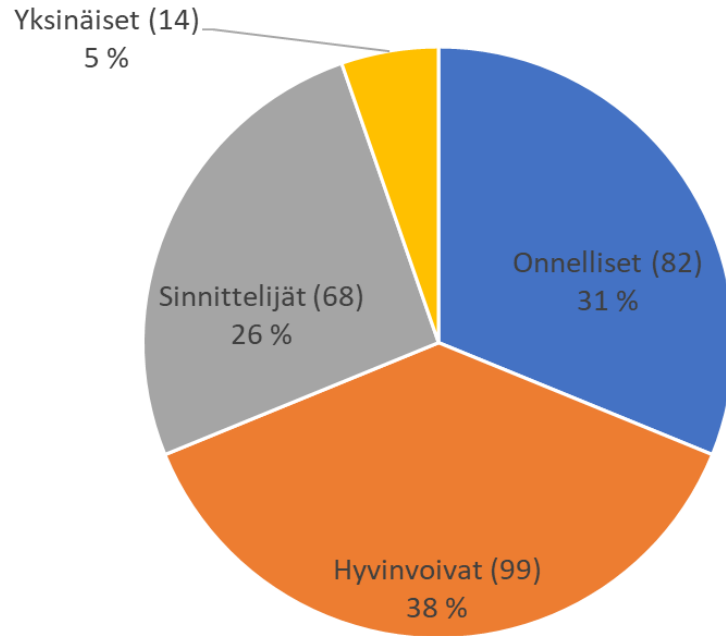
Millaisia Joensuun seudun kansalaisopistoon syksyllä 2017 ilmoittautuneet aikuiset olivat?

- naisia 79,5 %
- työssä 40%, eläkkeellä 49%, työttömiä vain 3,2% (Joensuun työttömyysaste on 14%)
- nuorin 18, vanhin 83; iän keskiarvo on 58 vuotta.
 - 18-44 vuotiaita on 18%
 - 45-64 vuotiaita 42 %
 - 65 + vuotiaita 40%
- 58 % on lukiopohja, 45 % korkeakoulututkinto
- syksyllä 2017 ilmoittautuneista 91% oli kansalaisopiston vakioasiakkaita, eli osallistunut myös aikaisemmin; **vain 9% oli uusia opiskelijoita**
- lukuvuoden 2017-2018 aikana 44% oli suorittanut yhden kurssin, 35% kaksi kurssia, loput 20% oli suorittanut 3-12 kurssia

Taulukko 1: vuoden aikana suoritettujen kurssien aihepiirit

Aihepiiri	Kaikki Syksyn 2018 vastaajat (n = 868)	%
liikunta ja tanssi	479	55,2
kielet	218	25,1
kädentaidot ja muotoilu	91	10,5
tieto- ja viestintäteknikka	86	9,9
musiikki	79	9,1
kuvataide	55	6,3
hyvinvointi, kauneus ja terveys	42	4,8
ruoka, puutarha, luonto ja koti	29	3,3
kirjallisuus ja kirjoittaminen	28	3,2
teatteri, sirkus ja ilmaisu	19	2,2
muu	3	0,3
yhteensä kurssiaiheita	1129	

Joensuun seudun kansalaisopistossa syksyllä 2017 aloittaneiden elämäntilannetyypit (n = 263)

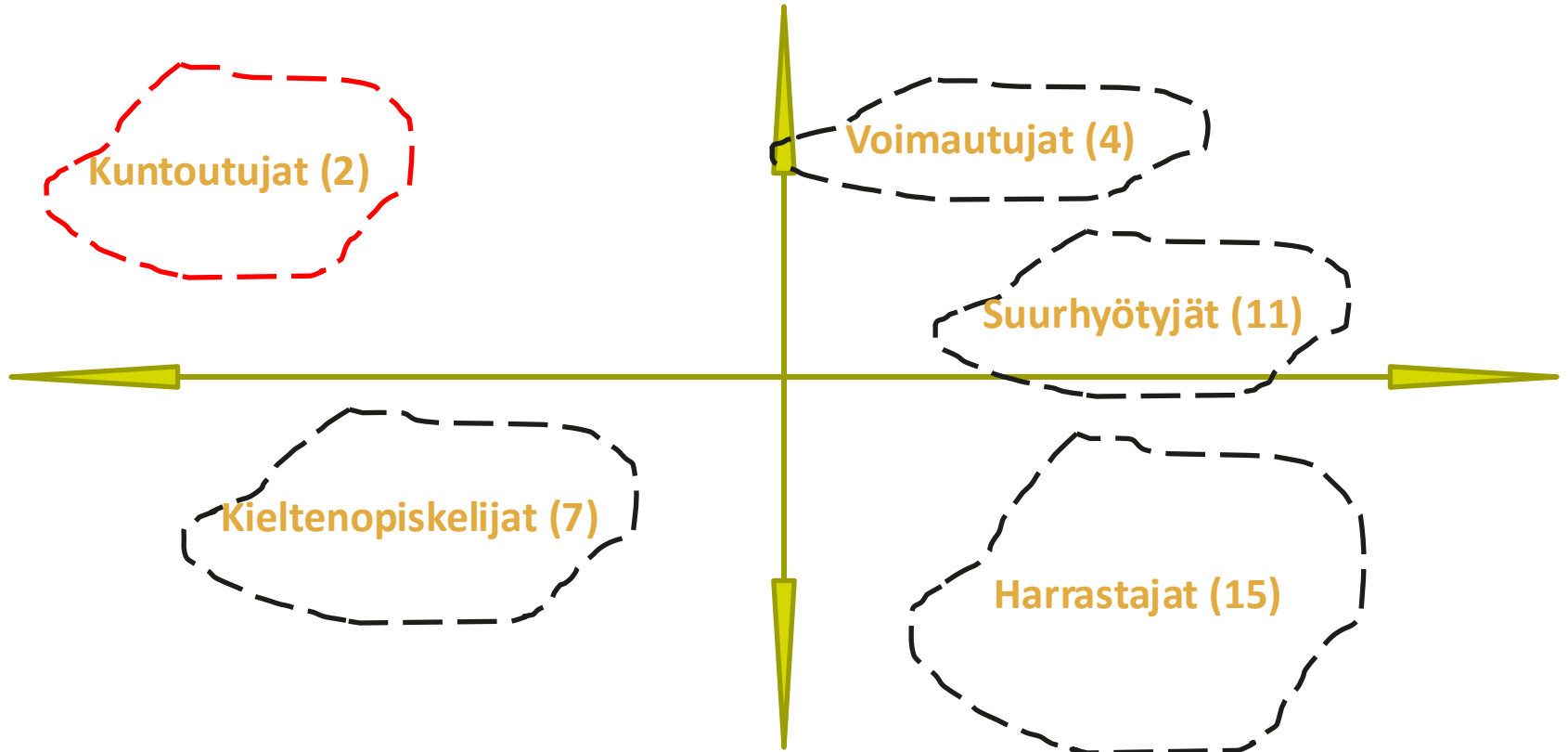
- vaikeammassa elämäntilanteessa olevia 31 %
- suurin osa hyväosaisia (68,3 %)
- eniten vuoden aikana elämäntilanne ja hyvinvointi paranee "yksinäisillä", toiseksi eniten "sinnittelijöillä"
- "onnellisilla" ei tapahdu muutosta
- → osallistumisesta hyötyvät eniten vaikeammassa elämäntilanteessa olevat (sama tulos isossa BeLL-aineistossa)

KANSALAIKOPISTOJEN OSALLISTUJARYHMÄT (TOSTU-tutkimus, Manninen 2018 ja KASTU-tutkimus, Manninen ym. 2019; pohjautuu 39 teemahaastatteluun)

OPISKELULLA SUURI MERKITYS

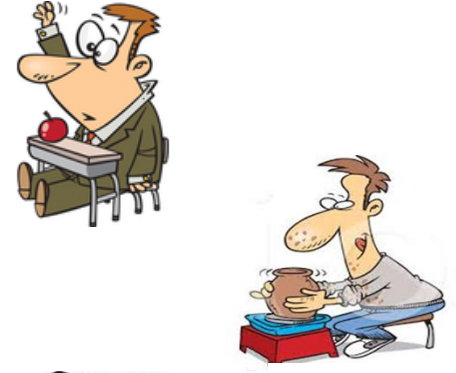
KAPEA AIHEVALIKOIMA

LAAJA AIHEVALIKOIMA

OSALLISTUJARYHMÄT Opiskelun merkitystä kuvaavia ilmaisuja

Kieltenopiskelijat (7) *ei olisi tullut reissattua; vähemmän tulisi seurattua [maa, jonka kieltä opiskellut] asioita*

Harrastajat (15) *muuta kautta olisin opiskellut; olisin tehnyt jotain muuta*

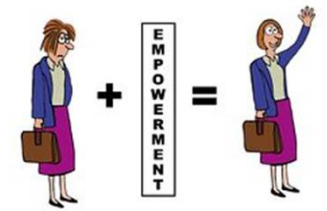
Suurhyötyjät (11) *aikamoinen vaikutus työuraani; ei olisi mitään käsitystä näistä tiedoista ja taidoista; elämänsisältö; välttämättömyys*

Kuntoutujat (2) *ei oo sitä riskiä, että löysistyy niin paljon että tulis niitä samoja ongelmia [uudestaan]*

Voimautujat (4) *en istuisi tässä [ilman opistoa]; uusi elämä*

(Manninen 2018; Manninen, Karttunen, Meriläinen, Jetsu & Vartiainen 2019)

Metafora-kysymys vähintään kolme vuotta osallistuneille vakioasiakkaille (Manninen 2018):

Jatka lausetta:

"Kansalais/työväenopisto on elämässäni ollut minulle kuin..."

Vastaukset (n = 4204) vaihtelivat yhden sanan metaforista pidempään kuvauksiin:

- *kuntohoitola*
- *toinen koti tai Linnanmäki*. Sinne on ollut hyvä mennä työpäivän jälkeen virkistymään, oppimaan ja tapaamaan muita ihmisiä, sinne on hyvä mennä työttömänä, että tuntee kuuluvansa johonkin.
- mukavaan *ompeluiltaan* menemistä hyvien ystävien seuraan
- *piristysruiske*. Siitä saa virtaa ja hyvää mieltä. Sen jälkeen on iloinen mieli, vaikka ei aina onnistuisi tekemissään töissä. On vertaistukea, aina ei voi onnistua ja emme ole täydellisiä kukaan. Mutta uuden oppiminen tuo iloa, ja kurssikaveritkin iloitsevat toisten puolesta. Ryhmähenki on ollut aina kannustava. Samoin opettajat.

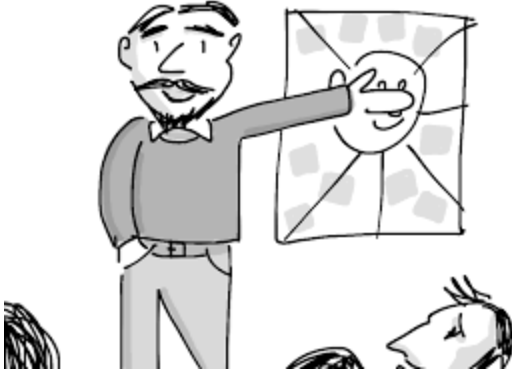
Kansalaisopistoa kuvaavat metaforat sanapilvenä:

Mitkä asiat vaikuttavat hyötyjen syntymiseen (BeLL-aineisto)?

→ miten käy, jos/kun kurssit siirtyvät verkkoon..?

Opettaja/ohjaaja

Ryhmä ja muut osallistujat

Kokemus, että oppii jotain

Omilla käsillä tekeminen

Vuorovaikutus & keskustelut

Kansalaisopisto vastaa ”ihmisen perustarpeisiin”

- Vst-opintojen erityisluonne tekee niistä tärkeitä aikuisille:
 - omiin kiinnostusalueisiin, vahvuuksiin ja koettuihin tarpeisiin liittyvä koulutus tuottaa enemmän laajempia hyötyjä kuin ’pakon edessä’ osallistuminen (Hammond 2004)
 - vst-opinnoille tyypillistä omaehtoinen osallistuminen, turvallinen rento ryhmä, vapaamuotoisuus ja pienet onnistumisen kokemukset (BeLL; Manninen ym. 2014).
- Opiskelukokemuksia ja tuloksia selittää mainiosti itsemääräämisteoria (Self Determination Theory; Deci & Ryan 2008):
 - sisäinen motivaatio syntyy psykologisten perustarpeiden pohjalta:
 1. Osaaminen (competence) - *Minä osaan!*
 2. Autonomia - *Valitsin tämän itse!*
 3. Kuuluminen (relatedness) - *Olen osa ryhmää!*

Tutkimustuloksia: millaisia hyötyjä ja vaikutuksia kansalaisopistossa opiskelu tuottaa?

Omissa tutkimuksissa näitä tutkittu...

1. **Avokysymyksillä** (*"Mitä vaikutuksia olet huomannut..?"*; ns. koetut hyödyt)
2. **Väittämillä** (muutosasteikko, esim. onko vuoden opintojen jälkeen opiskelumotivaatiota vähemmän – ei muutosta – enemmän)
3. **Vuoden seuranta-aineistolla** (lähtötilannekysely syyskuussa 2017 + seurantakysely syyskuussa 2018)

Muualla tutkittu myös...

- **rekisteriaineistoilla** (esim. koulutustaso + sairastavuus)
- **PIAAC- ja AES-aineistoilla** (pääosin työhön liittyville kurseille osallistuminen + osaamistaso ym.)
- **pitkäaistutkimuksilla** (esim. usean vuoden samojen kyselyvastaajien seuranta; Tuijnman, A. (1990). Adult Education and the Quality of Life. International Review of Education. 36, 3, pp. 283-298.

Kansalaisopiston kurssit

BENEFITS

Hyötytutkimukset (BeLL, TOSTU, KASTU =
yli 6800 kansalaisopisto-opiskelijaa)

Voisiko hyötyjen pohjalta syntyä
taloudellisia vaikutuksia...

- yksilölle, alueelle, yhteiskunnalle?
- oikea tai arvioon perustuva raha?
 - heti tai viiveellä?

LAAJEMMAT HYÖDYT

Uudet ystävät ja verkostot
Parempi terveydentila
Hyvinvointi
Lisää opiskelumotivaatiota
Parempi itseluottamus
Enemmän vapaaehtoistyötä
Lisätulojen mahdollisuus
Työssä jaksaminen
Osaaminen
...

TALOUDELLISET VAIKUTUKSET?

Ehkä säästöjä:

- soite-kulut, sairauspoissaolot
- lääkekulut
- vapaaehtoistyö
- ...

Mahdollisesti tulonlisäyksiä:

- työn tuottavuus
- verokertymä
- palkankorotus, lisätulot
- ...

TOSTU:n tulosten kokonaiskuva (n = 5214):

BENEFITS

- Opistojen vakioasiakkaita
- Opiskelleet vähintään 3 vuotena
- 63 % suorittanut yli 10 kurssia

- Kaikki **tunnistavat spontaanisti avokysymysten vastauksissa** ainakin muutaman hyödyn
- Paljon hyötyjä tunnistavia on 31 %
- Koettua muutosta **mittaavilla väittämillä** kuutta yleisintä hyötyä arvioi saaneensa 75-92 % vastaajista

- Taloudellisia vaikutuksia **ei** tunnista 41 %
- 42 % tunnistaa niitä paljon

Enemmän kursseja → enemmän hyötyjä → enemmän taloudellisia vaikutuksia

TOSTUn tulosten kokonaiskuva (n = 5214):

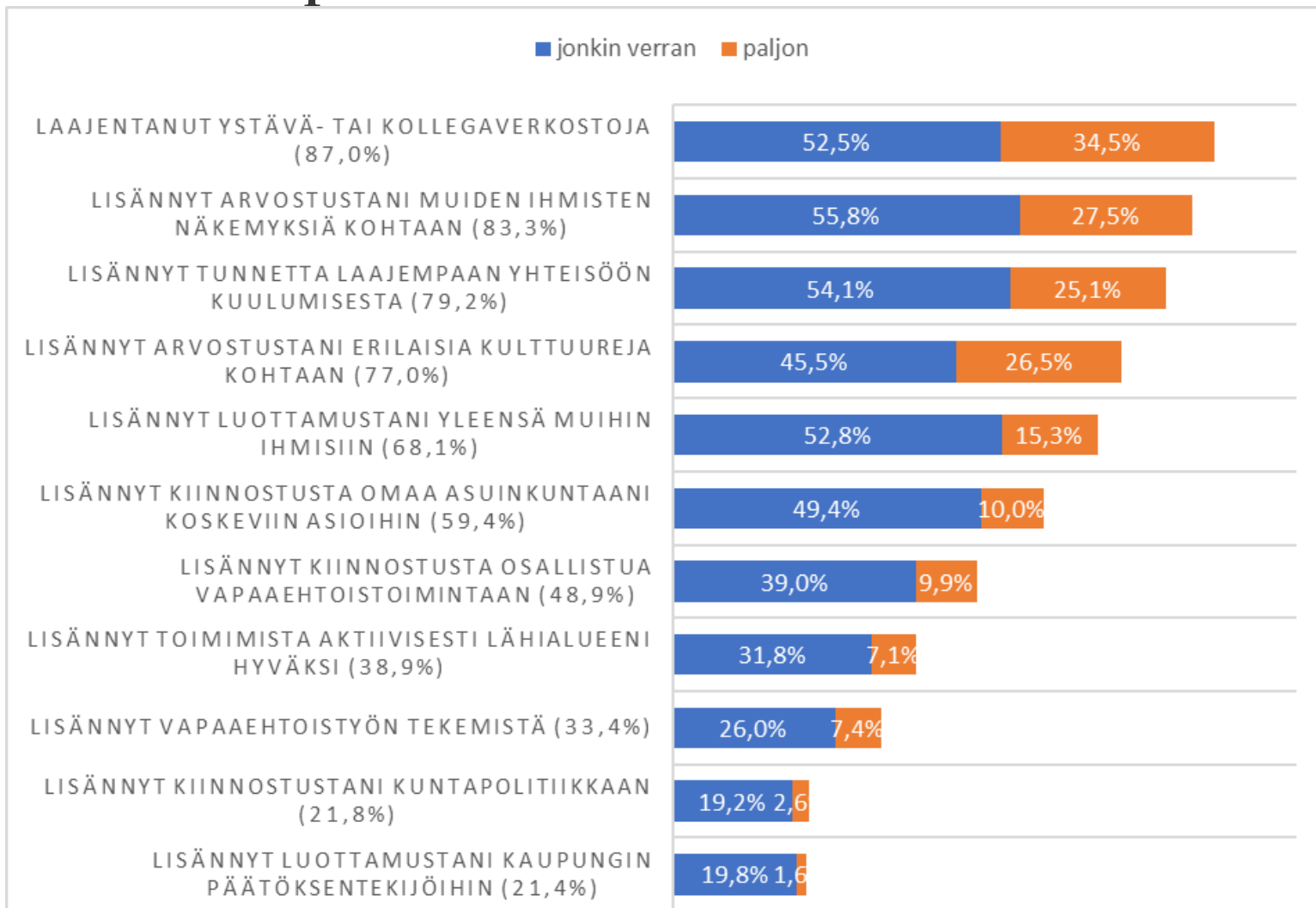
TOP 6 hyödyt (väittämillä mitatut muutokset):

- Lisännyt luottamusta omaan oppimiskykyyni (92,6 %)
- Laajentanut ystävä- tai kollegaverkostoja (87 %)
- Lisännyt tunnetta, että kokonaisuuden huomioiden olen onnellinen (84,1 %)
- Vahvistanut tunnetta, että tiedän mitä haluan elämältäni (80,2 %)
- Lisännyt tunnetta laajempaan yhteisöön kuulumisesta (79,2 %)
- Lisännyt motivaatiota opiskella myös muualla kuin opistossa (75,7 %)

Top 7 taloudelliset vaikutukset:

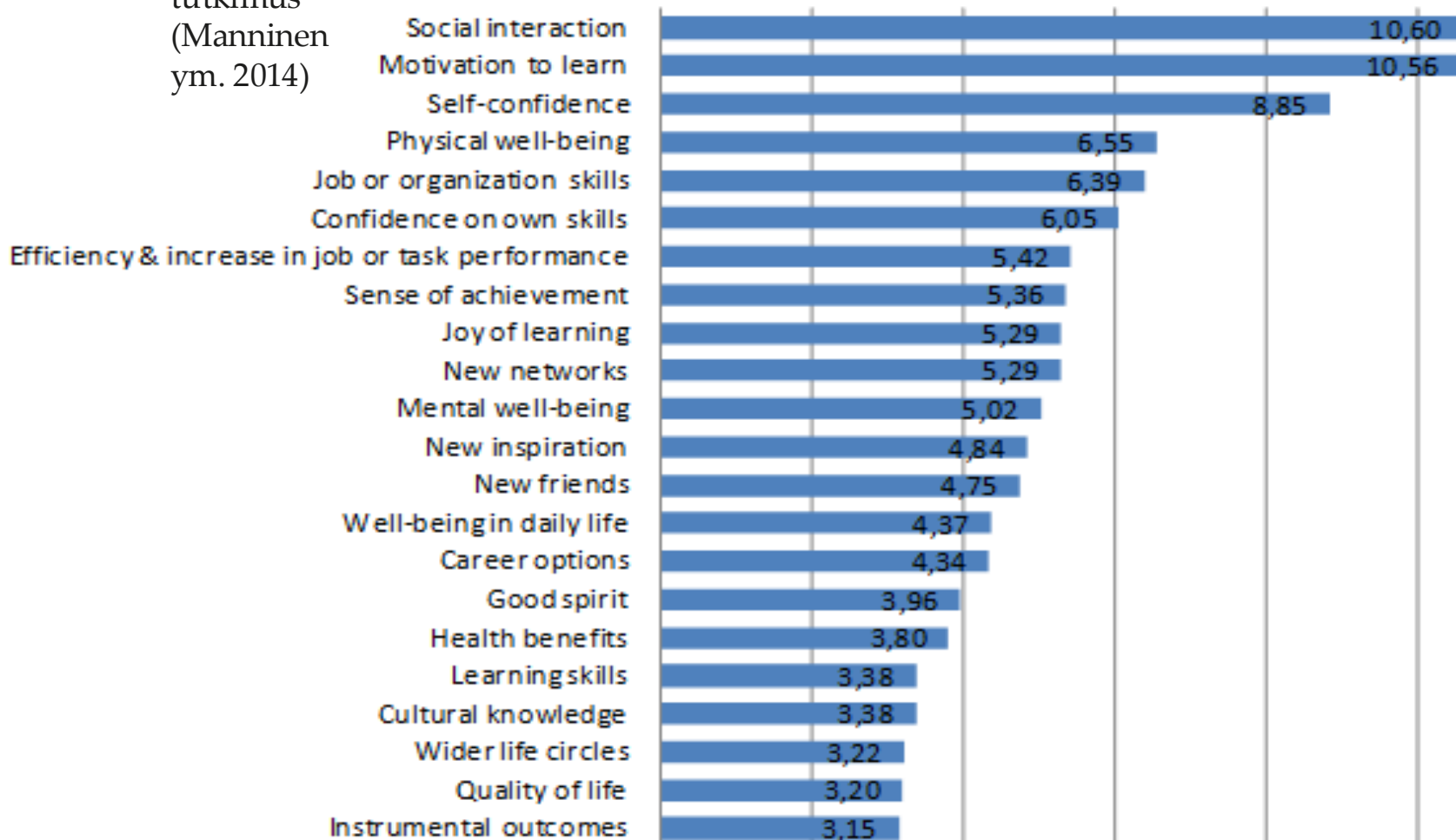
- Auttanut parantamaan työtehoani (51,8%)
- Lisännyt kiinnostusta osallistua vapaaehtoistoimintaan (48,9%)
- Säästän tekemällä lahjoja itse (41,2%)
- Säästän tekemällä kotona itse (esim. remontti, ruuat) (35,9%)
- Lisännyt vapaaehtoistyön tekemistä (33,4 %)
- Lisännyt mahdollisuuksia parantaa tulotasoani (21,5%)
- Autan järjestöjä tai yhdistyksiä keräämään rahoitusta (21,9%)

Sosiaalista pääomaa vahvistavia muutoksia (n = 5214)

How many % of respondents have mentioned the benefit (n= 4443)

BeLL-
tutkimus
(Manninen
ym. 2014)

KANSALAI SOPISTO-OPISKELIJOIDEN TUNNISTAMAT HYÖDYT

Meta-analyysi neljän eri tutkimuksen yhteensä 7 311 vastaajan 15 622 avovastauksista

1. Toimijuus (mainintoja 2838 eli 15,5 % kaikista maininnoista)

- **Elämänhallinta**, minäpystyvyys, elämän tarkoituksellisuus; **usko ja kokemus, että pärjää elämässä** ja voi tehdä siihen liittyviä valintoja

2. Sosiaalinen pääoma ja aktiivinen kansalaisuus (mainintoja 2927, 16,0 %)

- uudet **verkostot, ystävät, luottamus** kanssaihmiisiin ja päättäjiin, suvaitsevaisuus, aktiivinen kansalaisuus, **vapaaehtoistyö** ja **vertaistuki**

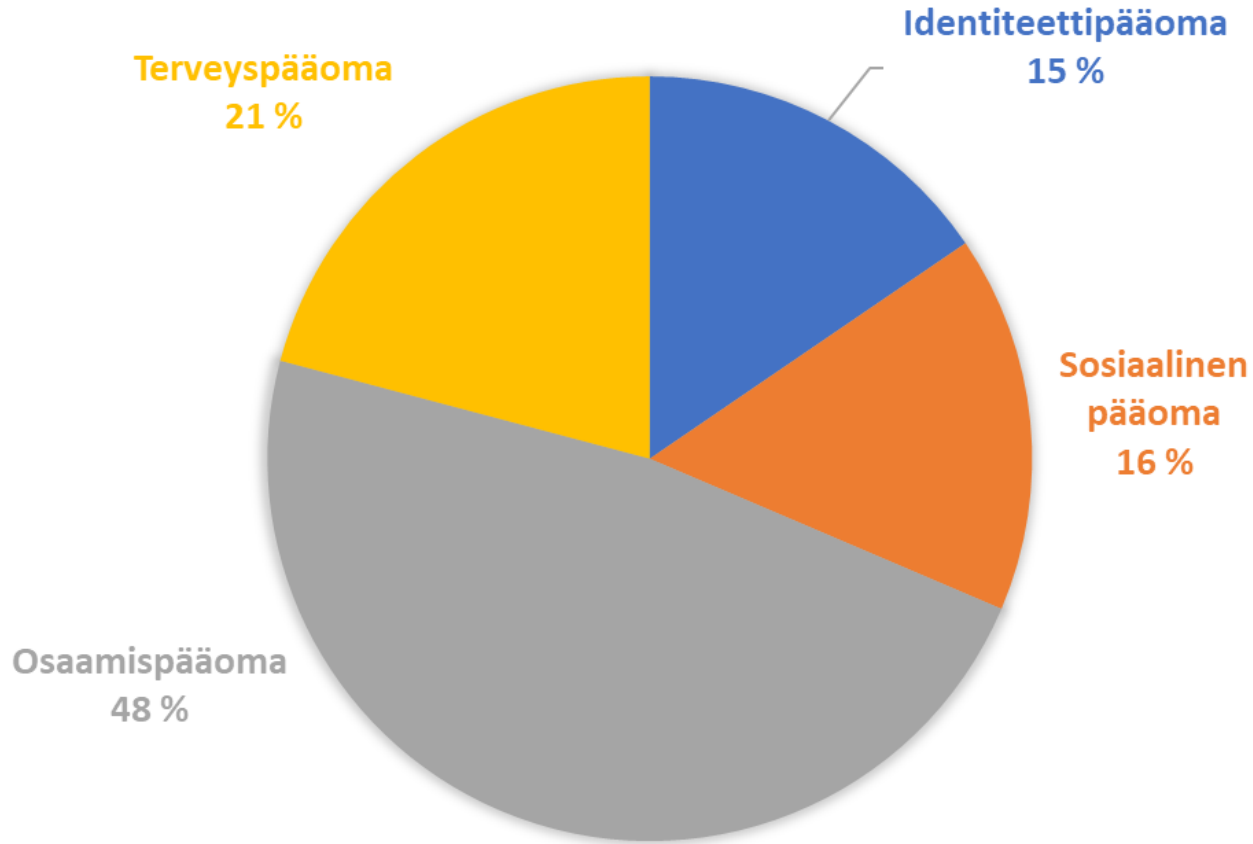
3. Osaaminen, työ ja koulutus (mainintoja 8753, 47,7 %)

- **opiskelumotivaatio, koulutusmyönteisyys**, uudet **taidot ja osaaminen**, työhön ja uraan liittyvät hyödyt eli esim. **työllistyminen**, uusi työ, **lisätulot, urasuunnitelman** selkiytyminen

4. Terveys ja hyvinvointi (mainintoja 3829, 20,9 %)

- **elämänlaatu**, fyysinen **terveydentila**, henkinen **hyvinvointi**, **terveyskäyttäytyminen**, **työssä ja arjessa jaksaminen**

AVOVASTAUSTEN METASYNTEESI - KOETUT HYÖDYT PÄÄOMIEN MUKAAN (7316 VASTAAJAA)

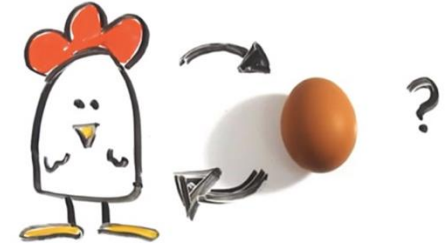

TERVEYS JA HYVINVOINTI (terveyspääoma)

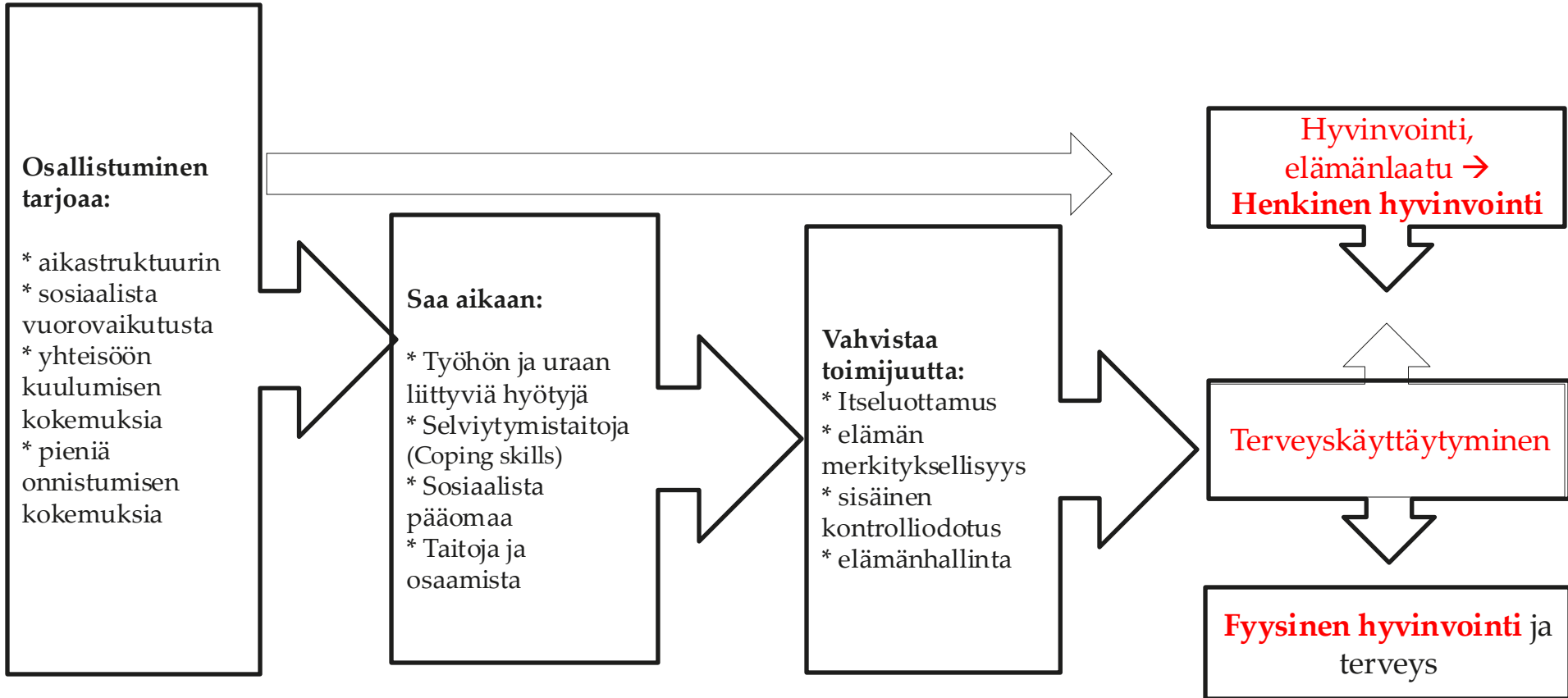
- Kursseille osallistuminen tuottaa monia **suoria** terveyshyötyjä:
 - Vaikutus **henkiseen hyvinvointiin** on selvä ja suora
 - Vaikutus **fyysiseen hyvinvointiin** monimutkaisempi ja epäsuorempi (yhteys selkeämpi eläkeläisillä ja liikuntakursseilla)
 - **Suojaa** mielenterveysongelmilta
 - **Auttaa selviytymään** (cope) sairauksien ja vammojen kanssa
 - **Terveyskäyttäytyminen** (liikunta, huomion kiinnittäminen ruokavalioon ym., tupakointi ja alkoholinkäyttö...)
- Myös hyötyjä jotka vaikuttavat **välillisesti** terveyteen:
 - **Terveyslukutaito**; taito etsiä ja ymmärtää terveyteen liittyvää informaatiota
 - Helpompi **kommunikoida** terveysalan ammattilaisten kanssa
 - **Itsetunto, itseluottamus, elämän tarkoituksellisuuden kokemus**, aktiiviset selviytymiskeinot ym. → terveyskäyttäytyminen → hyvinvointi
 - **Yhteisöön kuulumisen tunne**, **sosiaalinen vuorovaikutus** → hyvinvointia

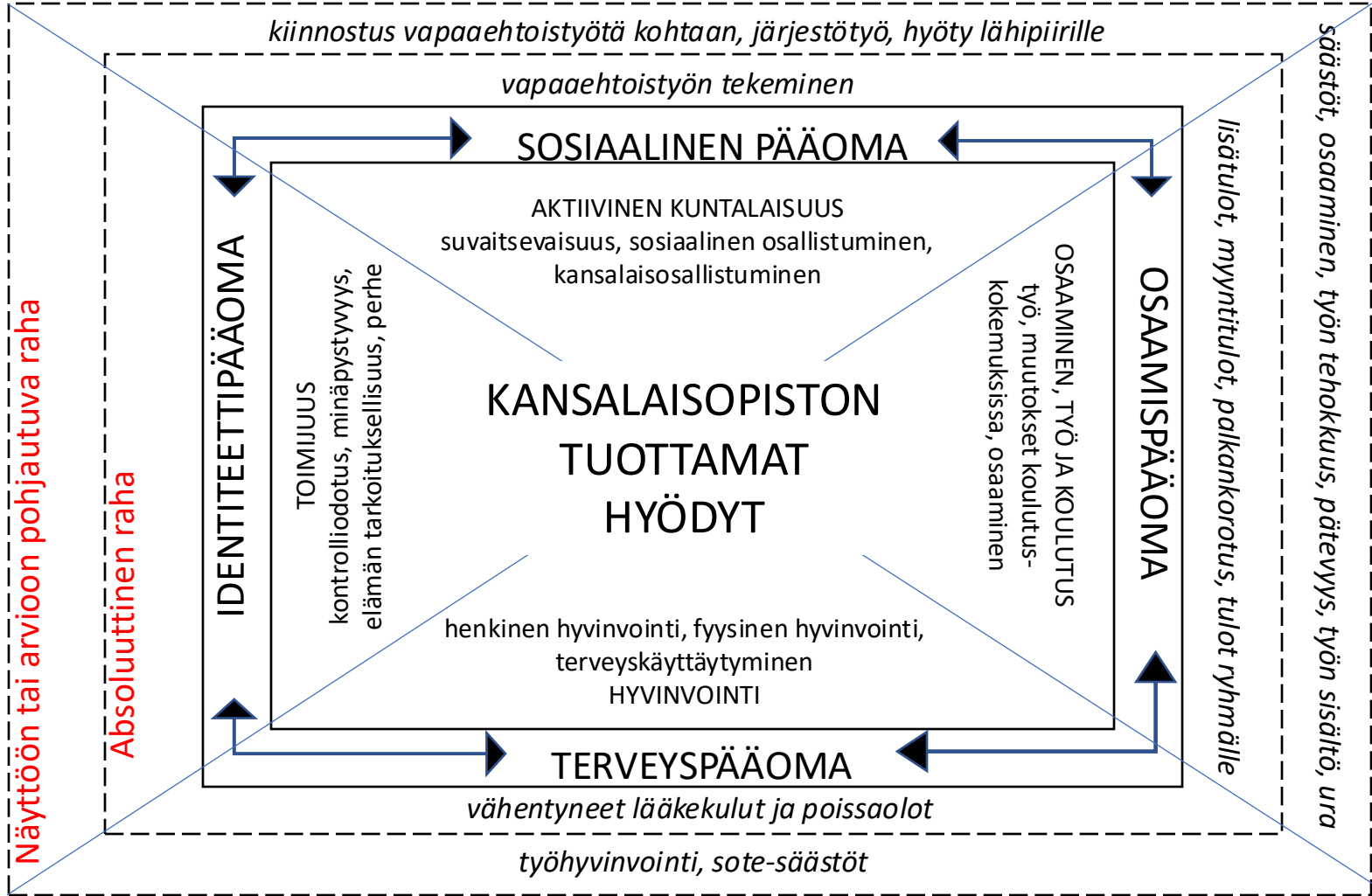
Joensuun seudun kansalaisopistossa syksyllä 2017 aloittaneiden aikuisten elämänlaatu (n = 638, vuoden seurantatutkimus; Manninen ym. 2019)

- *Osallistujien lähtötilanteen elämänlaadun (EUROHIS-mittari) vertailu Terveys2011- tutkimuksen väestöarvoihin:*
 - syksyllä 2017 aloittaneiden elämänlaadun keskiarvot olivat korkeammat kuin väestössä keskimäärin
 - Väestöarvoja parempi elämänlaatu etenkin ikäluokissa 65-74 sekä yli 75-vuotiaat
- **→ hakeutuuko kansalaisopistoon hyvinvoivia aikuisia, vai lisääkö kansalaisopisto hyvinvointia?**
 - Seuranta: vuoden aikana elämänlaatu parani niillä, joilla se alussa oli muita huonompi (Manninen ym. 2019)
- **Tutkimusten mukaan sekä että:**
 - koulutustaso ja terveys korreloivat selvästi; johtuu osin valikoitumisesta, osin koulutuksen tuottamista terveyshyödyistä
 - terveys- ja hyvinvointivaikutuksia löydetty sekä haastattelu- ja kyselytutkimuksissa ("koetut hyödyt") että seurantatutkimuksissa
 - vaikea tutkia, koska vertailuryhmien käyttö käytännössä mahdotonta

Miten vst-opintoihin osallistumisen hyödyt tuottavat hyvinvointia?

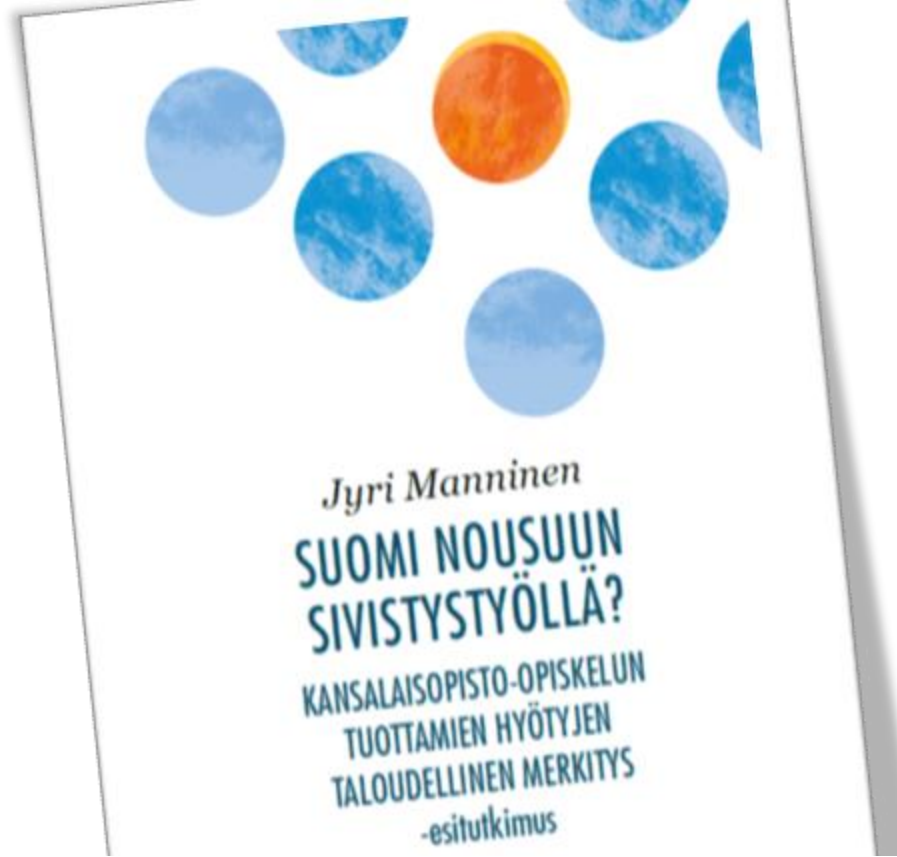

Voisiko kansalaisopistojen sosiaalista tuottavuutta arvioida euroissa?

Esitutkimus (Manninen 2016)

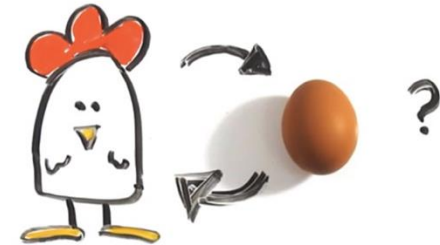
- testattiin, voiko SROI-mallin avulla arvioida kansalaisopistojen taloudellisia vaikutuksia
- vastaus: voi – ainakin osittain, tarkemmat arvioinnit vaativat lisääaineistoja → näitä kerättiin 2017 – 2018 (Joensuun seudun kansalaisopiston vuoden seurantatutkimus)

Joensuulainen kansalaisopisto-opiskelija on puolet "halvempi" kuntalainen kuin suomalaiset keskimäärin...

Taulukko 25. Kansalaisopisto-opiskelijoiden terveyspalvelukustannukset verrattuna väestöön

	Väestö, keskimäärin henkilö/vuosi	Kansalaisopisto-opiskelija, keskimäärin henkilö/vuosi
Sairaalan tai terveysaseman päivystysvastaanotto	273 €	86 €
Työterveyslääkäri	145 €	54 €
Yksityislääkärin vastaanotto	100 €	60 €
Terveyskeskuslääkäri	310 €	172 €
Työterveyshoitajan vastaanotto	68 €	21 €
Terveyskeskuksen terveyden tai sairaanhoitajan vastaanotto	153 €	71 €
YHTEENSÄ	1 049 €	464 €

Joensuun seudun kansalaisopiston sosiaalinen tuottavuus?

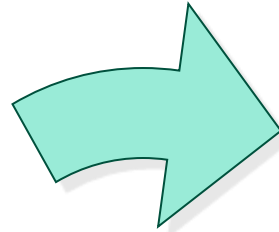
- Investoinnit osallistujaa kohden ja niiden %-osuudet vuonna 2017:
 - Joensuun kaupunki ja jäsenkunnat: 37 € (25 %)
 - **Valtionosuus ja hankerahoitus: 62 € (42 %)**
 - Kurssimaksut: 49 € (33 %)
 - Yhteensä 148 €/opiskelija
- SROI-laskentapohjalla arvioituna Joensuun seudun kansalaisopistoon tehdyn investoinnin (148 € vuodessa/opiskelija) sosiaalinen tuottavuus näyttäisi olevan yksilötasolla 1,3 € ja yhteiskuntatasolla 2,9 €.
- pelkän valtion investoinnin (62 €) tuottavuus on paljon suurempi
- Tarkka arviointi on kuitenkin hyvin haastavaa. Vaikeuksien – esim. nolla- ja syrjäyttämisaikutusten estimointi – ja virhelähteiden tarkka kuvaus löytyy tutkimusraportista (Manninen ym. 2019, 107-109).
- vastaavien tutkimusten mukaan kuitenkin **aikuiskoulutukseen investointi kannattaa aina, ja tuottaa vähintään saman verran takaisin.**
- → **kääntäen: jos vapaasta sivistystyötä leikataan esim. 25 miljoonaa, se vähentää vst:n sosiaalista tuottavuutta vähintään saman verran eli 25 miljoonaa, pahimmassa tapauksessa noin 75 miljoonaa.**

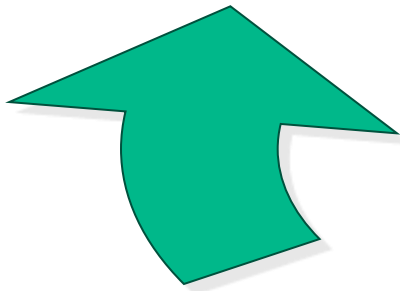
Lypsävää vähäruokaista lehmää ei kannattaisi teurastaa.

Arvio kansalaisopiston joensuulaisille, kaupungille ja hyvinvointialueelle tuottamien hyötyjen rahallisesta arvosta

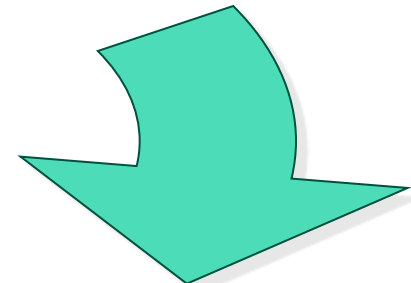
Osallistuja, Joensuu ja hyvinvointialue tienaavat tai säästävät yhteensä 622 €

Valtio, Joensuu ja osallistujat investoivat 148 € kansalaisopiston toimintaan

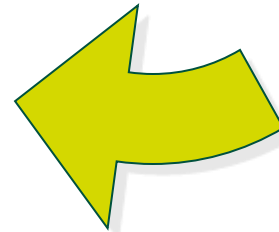
Lisätuloja, työn tuottavuus lisääntyy, terveydenhoito- ja sosiaalimenot vähenevät

Hyvinvointi, sosiaalinen pääoma, jaksaminen, osaaminen, aktiivinen kuntalaisuus jne. lisääntyvät

Hyödyt

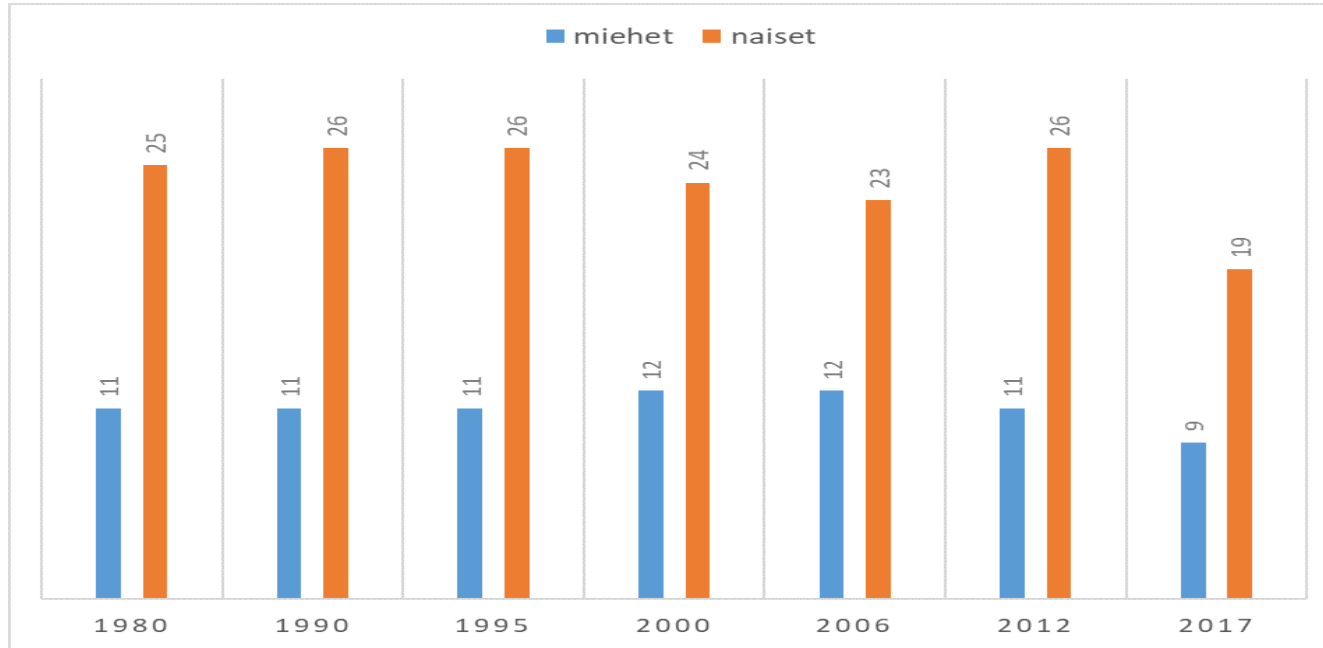
Vaikutukset ja niiden rahalliset arvot

Muutama kansalaisopistoihin vaikuttava megatrendi?

1. harrastustavoitteisen aikuiskoulutuksen osallistumisrakenteet
2. Suomalaisten ikärakenne ja ikääntyneiden koulutustaso
3. vst:n rahoitus ja osallistumismaksut
4. sivistyksen ja osaamisen merkitys, yhteiskunnan ”tyhmistyminen”

Harrastustavoitteiseen aikuiskoulutukseen osallistuminen 1980 – 2017 (% miehistä ja naisista)

**Naisista 80 %
ei osallistu**

**Miehistä 90 %
ei osallistu**

Kansalaisopisto-opiskelijat:

- Naisia lähes 80 %
- Lähes puolella korkeakoulututkinto
- Keski-ikä lähellä 60 vuotta
- Lähes kaikki vakioasiakkaita
- Keskimäärin hyväosaisempia

Megatrendiarvaus: kansalaisopisto-opiskelijoista vuonna 2034:

- Naisia edelleen lähes 80 %, ellei enemmän *
- yli puolella korkeakoulututkinto *
- Keski-ikä yli 60 vuotta, koska ikärakenne muuttuu **
- Lähes kaikki vakioasiakkaita, ei ole muuttunut vuosiin *
- Keskimäärin vieläkin hyväosaisempia ***

* ellei uudisteta kurssisuunnittelun rakenteita ja käytäntöjä

** jos lasten ja nuorten kurssien osallistujat eivät pysy mukana

*** jos nykyinen poliittinen linja jatkuu

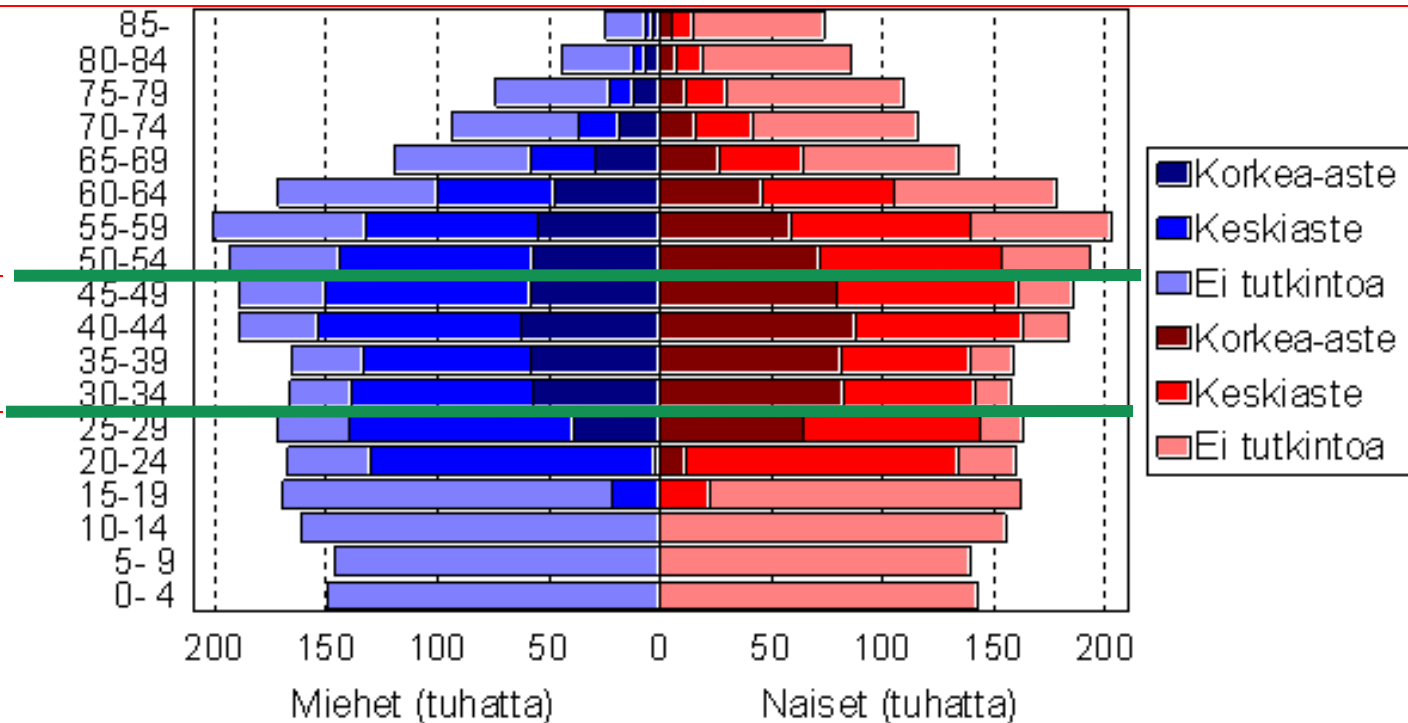
Väestö koulutusasteen ja iän mukaan 2007

vuonna 2030 suuri määrä korkeakoulutetuista (joissa erityisesti naisoletettuja) tulossa "kansalaisopistoikään"
→ osallistujamäärissä potentiaalista kasvua

↑
2030 ovat/olisivat 53-72 v.

↑
Nyt 2024 ovat 47-66 v.

↑
2007 olivat 30-49 v.

Kurssimaksujen nousu?

Yhden kurssin keskihinta euroina v. 2014
arvossa (Valkonen 2016, 105)

8,83 €

11,93 €

43,10 €

50,06 €

52,89 €

61,07 €

65,18 €

UE

1986-1987

1990-1991

1994-1995

1998-1999

2002-2003

2006-2007

2010-2011

Miten teemahaastatteluissa puhuttiin kurssimaksuista? (Manninen 2018, 121)

1. *Edullinen harrastusmahdollisuus*: kansalaisopiston kurssit nähtiin edullisiksi etenkin verrattuna yksityisen puolen vastaaviin kursseihin ja ne tarjosivat siten edullisen harrastusmahdollisuuden; maksuja ei pidetty korkeina.
2. *Huoli nousevista kurssimaksuista muiden puolesta*: mainittiin yleisellä tasolla, että nousevat kurssimaksut saattavat olla osallistumisen este heikommassa taloudellisessa tilanteessa oleville.
3. *Huoli nousevista kurssimaksuista omasta puolesta*: henkilö itse koki kurssimaksujen nousemisen ja etenkin useampien kurssimaksujen kasautumisen omia osallistumismahdollisuuksia heikentäväksi tekijäksi.

Kansalaiskasvatustehtävä(?) ja haasteet?

- Suuria yhteiskunnallisia haasteita tällä hetkellä?
 - **Vihapuhe** ja 'öyhötys' erityisesti sosiaalisessa mediassa
 - **Medialukutaidon puute**
 - **Salaliittoteoriat, tiedevastaisuus**
 - **'Kuplissa' eläminen** (ei kohdata eri tavalla ajattelevia ihmisiä)
 - **Ilmastonmuutos ja ekokriisi** (tarvetta 'ekososiaaliselle sivistykselle')
 - Kansan **"tyhmistyminen"**: kirjoitustaito, lukutaito, lukeminen, Pisa
 - **Koulutususkon hiipuminen** (esim. nuorten uratavoitteiden muutos ammatteihin, joissa koulutuksesta on vain haittaa, esim. somevaikuttaja tai e-urheilija)
- Voisiko kansalaisopistoilla olla jonkinlainen rooli...?

Lisää tästä:

Manninen, J. (2010). Sopeuttavaa sivistystyötä? Aikuiskasvatus 3/2010. <https://journal.fi/aikuiskasvatus/article/view/93879>

Manninen, J. (2015). Mikä nakertaa vapaan sivistystyön vapautta, työtä ja sivistävyyttä? Teoksessa: Pätäri, J., Turunen, A., & Sivenius, A. Vapaa, vallaton ja vangittu sivistystyö? 2015. Helsinki: VSY. <http://www.sivistystyo.fi/index.php?k=14670>

Esimerkki – miten kansalaisopistot edistävät ekososiaalista sivistystä?

- Aiheeseen jotenkin liittyvien kurssien osuus on muutaman prosentin luokkaa, ja ne ovat pääosin *puutarhakukkasten kasvatusta*, muutamia *kompostointikursseja*
- Aiheeseen liittyvien hyötyjen osuus minimaalinen (esim. ympäristötietoisuus 0,6%, Kierrätys ja ekologisuus 1,7%)

→ mikä on kansalaisopistojen rooli 'ekososiaalisen sivistyksen' edistämisessä? Millainen se voisi olla?

Kansalaisopistojen vakioasiakkaiden vähintään 3 vuoden aikana suorittamien kurssien aiheet (Manninen 2018)

TAULUKKO 7 KURSSIAIHEIDEN JAKAUMAT ERI AINEISTOISSA

	VERKKOKYSELY (n = 5 214)		HAASTATTELUT (n = 29)	
	f	%	f	%
Kuvataide	1 259	7,1	10	9,6
Teatteri, sirkus ja ilmaisu	351	2,0	3	2,9
Kirjallisuus ja kirjoittaminen	473	2,7	2	1,9
Musiikki	978	5,5	6	5,8
Tieto- ja viestintätekniikka	1 375	7,8	7	6,7
★ Kielet	3 411	19,3	18	17,3
★ Kädenaidot ja muotoilu	2 715	15,4	13	12,5
Ruoka, puutarha ja koti	1 093	6,2	13	12,5
Hyvinvointi ja terveys	857	4,8	6	5,8
★ Liikunta ja tanssi	3 386	19,2	11	10,6
Ihminen ja yhteiskunta	666	3,8	9	8,7
Lasten ja nuorten kurssit	136	0,8	1	1,0
Luonto, ympäristö, tekniikka	418	2,4	5	4,8
Muut aiheet	562	3,2	0	0,0
Aiheita yhteensä	17 680	100	104	100

Yleisin:

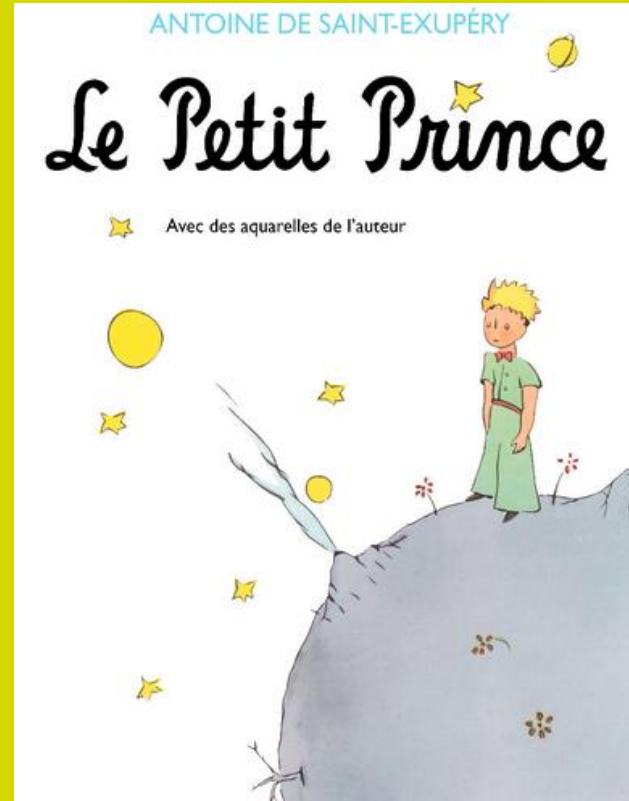
- Sukututkimus

Verkossa:

- Was ich liebe – Rammsteinsaksaa
- Maailman uskonnot
- Johdanto kiinalaiseen kulttuuriin
- Taidehistoria

LOPUKSI

Arvauksia
vaihtoehtoisista
hyöty- ja
vaikuttavuus-
skenaarioista

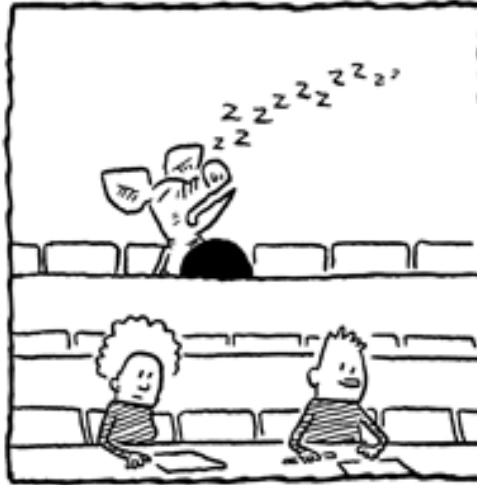

*“As for the future, your task
is not to foresee it, but to
enable it”*

Kansalaisopistojen mahdolliset tulevaisuudet?

	(1) <u>Oletus</u> kenaario	(2) <u>Haaves</u> kenaario	(3) <u>Uhkas</u> kenaario
Rooli ja osallistujarakenne	Vakioasiakkaiden hyvinvointi- ja harrastuskeskus: hyväosaisia ikääntyviä vakioasiakkaita, suurin osa naisia	Kaikkien hyvinvointi- ja harrastuskeskus sekä yhteisö- ja kansalaiskasvatuskeskus: väestöryhmät hyvin edustettuina, uusia osallistujia	Hyväosaisten harrastus- ja ”jatkuvan oppimisen” keskus: hyväosaisia, maksukykyisiä, osa ”oppivelvollisia”
Mitä hyödyille ja vaikutuksille mahdollisesti tapahtuu?			
Identiteetti-pääoma	Vahvistuu, jos lähtötilanne huonompi, muille ei vaikutusta	Vahvistuminen koskee useampia osallistujaryhmiä	Syntyy vähemmän näitä hyötyjä
Sosiaalinen pääoma	Vahvistuu, jos lähtötilanne huonompi, muille ei vaikutusta	Vahvistuminen koskee useampia osallistujaryhmiä	Syntyy vähemmän näitä hyötyjä
Osaamis-pääoma	Vahvistuu, etenkin jos lähtötilanne huonompi, muillekin vaikutusta	Vahvistuminen koskee useampia osallistujaryhmiä	Syntyy vähemmän näitä hyötyjä
Terveyspääoma	Vahvistuu, jos lähtötilanne huonompi, muille ei vaikutusta	Vahvistuminen koskee useampia osallistujaryhmiä	Syntyy vähemmän näitä hyötyjä
Sosiaalinen tuottavuus	Jos valtionrahoitus vähenee, SROI laskee euroina mitattuna, mutta on edelleen noin 4 € luokkaa	Valtionrahoitus lisääntyy ja samaten hyödyt, joten sosiaalinen tuottavuus lisääntyy paljon, ehkä 7-9 €	Valtionrahoitus vähenee, samaten hyödyt, joten SROI laskee huomattavasti, jopa lähelle 0 €

Kysymyksiä, ajatuksia, kommentteja?

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

www.uef.fi

Lähteitä ja luettavaa

Manninen, J. (2010). Sopeuttavaa sivistystyötä? Aikuiskasvatus 3/2010.

Manninen, J. & Meriläinen, M. (2015). Monimenetelmällinen näkökulma omaehtoisen opiskelun hyötyihin. Aikuiskasvatus 2/2015.
<https://journal.fi/aikuiskasvatus/article/view/94128>

Manninen, J. (2015). Mikä nakertaa vapaan sivistystyön vapautta, työtä ja sivistävyyttä? Teoksessa: Pätäri, J., Turunen, A., & Sivenius, A. Vapaa, vallaton ja vangittu sivistystyö? 2015. Helsinki: VSY. <http://www.sivistystyo.fi/index.php?k=14670>

Manninen, J. (2016). Suomi nousuun sivistystyöllä? Kansalaisopisto-opiskelun tuottamien hyötyjen taloudellinen merkitys. Kansalaisopistojen liiton julkaisuja 2. Helsinki: Kansalaisopistojen liitto KoL. http://kansalaisopistojenliitto.fi/wp-content/uploads/2016/02/2015_kansalaisopisto-opiskelun_hyodyt.pdf

Manninen, J. (2017). Empirical and genealogical analysis of non-vocational adult education in Europe. International review of education 63 3: 319-340.

Manninen, J. (2018). Kansalaisopiston aikuisopiskelijat luokkakuvassa. Kansalaisopiston merkitys kuntalaisille ja kunnalle. Kansalaisopistojen liiton julkaisuja 3. Helsinki: Kansalaisopistojen liitto KoL.

Manninen, J., Karttunen, A., Meriläinen, M., Jetsu, A. & Vartiainen, A.-K. (2019). Hyvinvointia ja sosiaalista pääomaa – kansalaisopiston hyödyt osallistujille, kaupungille ja alueelle. Kunnallisalan kehittämissäätiön Julkaisu 23.
https://kaks.fi/wp-content/uploads/2019/05/julkaisu_hyvinvointia-ja-sosiaalista-paaomaa-kansalaisopiston-hyodyt-osallistujille-kaupungille-ja-alueelle.pdf

KANSALAIPOISTOJEN TILANNE VUONNA 2012:

Markkanen, M., Lang, T., Lillas, A., Lovio, M., Manninen, J., Takatalo, E., Kamppi, P., Knubb-Manninen, G. & Pietiläinen, V. 2012. Kansalaisopistojen oppilaitos- ja ylläpitäjä rakenteen arviointi. Osaraportti 1: Laatu- ja kehittämisavustukset ja ylläpitämisluvat. Koulutuksen arviointineuvoston julkaisuja 58. <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/39925>

Markkanen, M., Lang, T., Lillas, A., Lovio, M., Manninen, J., Takatalo, E., Kamppi, P., Knubb-Manninen, G. & Pietiläinen, V. 2012. Kansalaisopistojen oppilaitos- ja ylläpitäjä rakenteen arviointi. Osaraportti 2: Rakenteellisten muutosten, lakiuudistusten ja oman toiminnan arviointivelvoitteen toteutuminen. Koulutuksen arviointineuvoston julkaisuja 60. <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/39907>

TÄSSÄ MUKANA MYÖS VAPAAN SIVISTYSTYÖN TULEVAISUUDESTA SKENAARIOITA:

Pätäri, J., Teräsahde, S., Harju, A., Manninen, J. & Heikkinen, A. (2019). Vapaa sivistystyö eilen, tänään, huomenna. Vapaan sivistystyön rooli, asema ja merkitys suomalaisessa koulutusjärjestelmässä ja yhteiskunnassa. Helsinki: Vapaa Sivistystyö ry. <https://www.vapausjavastuu.fi/svv-toiminta/julkaisut/vst-eilen-tanaan-huomenna/>